

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 8 kor.
 Félévre . . . . . 4 kor.
 Negyedévre . . . 2 kor.
 Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik minden
 vasárnap.

Telefon szám: 15

NÉPJOG

Szerkesztőség:
 Kaposvár, Zárda-utca
 17. szám.

hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény inté-
 zendő.

A kiadóhivatal
 munkakörét *Hugelmann*
Károly könyvkereskedő
 vállalván magára, az előze-
 tések, nyilttér- és hirdetés-
 díjak és a lap szétküldésére
 vonatkozó felszólalások ide
 intézendők.

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Függetlenségi kormány.

A nemzeti aspirációk teljesülése-
 nének záloga az volna, ha függet-
 lenségi kormány kezébe jut a végre-
 hajtó hatalom gyakorlása.

A koalíció — igaz — nagy
 szolgálatot tett a nemzetnek, mert
 az alkotmány pusztulásától óvta
 meg az országot; ámde tartós,
 maradandó, sohasem lehet alkotó
 részének átváltozása nélkül s ezért,
 hacsak ezek átváltozni nem akar-
 nak, be kell következnie az időnek,
 amikor a szétválás szükségszerűen
 előáll. Feladatait a koalíció immár
 legnagyobb részben teljesítette; a
 választási jog reformjának megva-
 lósítása vár még megoldást s az-
 után? a koalíció megtette köteles-
 ségét, a koalíció szétbomolhat!

Ez a természetszerű folyamat
 be fog következni és a nemzet
 jövőjéért aggódó hazafiak máris
 keresik — és ez kötelességük —
 azt az utat, amelyen a nemzetnek
 a mostani kormány átmeneti sáfár-

kodásának betelte után biztos hala-
 dása leszen a boldogulás felé.

Azt az utat azonban a nemzet
 már kijelölte.

Kijelölte akkor, amikor képvil-
 selőinek túlnyomó részét a függet-
 lenségi és 48-as párt hiveinek sorá-
 ból választotta.

Meddő dolog tehát és kishitü-
 ség a felett vitázni, hogy mi jön a
 koalíció után? A z j ö n , a m i n e k
 j ö n n i e k e l l : a függetlenségi párt
 kormányrajutása és ezzel a függet-
 lenségi párt programjának terv-
 szerű megvalósítása. Ami az átme-
 net időszaka alatt a szünetelés
 állapotába jutott, az a program
 az átmeneti idő beteltével kilép
 ismét a tevékenység terére és kor-
 mányoz és alkot a saját hitvallása
 és elvei parancsai szerint.

Ha mégis olvassuk, hogy Kossuth
 Ferenc a jövő problémái felől
 emlékiratot ad át a Felsőnek, ezt
 nem kell a rendkívüliségek nagyító
 üvegjén szemlélni.

Kossuth a parlament legnagyobb
 pártjának vezére. Ki informálja tehát

a koronát, ha ő nem? Kit illethetne
 meg méltóbban ez a nemes köte-
 lesség, mint őt? Ha tehát a korona
 az ő nézeteit hallgatja meg csak a
 dolgok és az alkotmányos rend
 követelményei teljesülnek és az volna
 a rendkívüli, ha nem a többségben
 levő párt vezére hallgattatnék meg
 ott, ahol a fejedelmi alkotmányos
 elhatározás születik meg.

Fontossága azonban Kossuth
 programja előterjesztésének azért
 van, mert egy messze jövőre szá-
 mára alkotottnak hitt közjogi alap-
 nak, a 67-nek a történeti megsemmi-
 sülését eredményezendi. S mi lesz
 ennek a következménye?

„Meg van a remény arra, hogy
 az egész ország egy nagy 48-as
 párttá alakuljon“ — mondá Kossuth.

Ez lesz a következménye.
 Kossuth e látnoki szavai valószínű-
 leg nem csupán jóslat. Neki tudnia
 kell miért hinti el e szavakban egy
 szabad magyarország függetlensége
 közeli bekövetkezésének biztos remé-
 nyét. Ő tudja s mi hisszük, mert
 az ő ajakáról hangzik leghivatot-
 tabban a jövő e fenséges zenéje.

T Á T R A .

Honismeret és idegen- forgalom.

— Egy turista feljegyzései. —

Hihetetlenül naiv közvéleményünk, mint
 mindenben, úgy ebben a kérdésben is a
 legkiválóbb ellentétességű nézeteket vallja.
 Egyrészt szinte ádáz gyűlölettel az összes
 hazai fürdőtelepek és kiránduló helyek ellen
 fordul, panaszkodik drágaságukról s a rossz
 kiszolgálattól kezdve, a kényesebb igények
 kielégítésének hiányáig mindent lekorhol,
 másrészt céltalan fohászodással bankódik,
 hogy az anynyi jövedelmet hajtó idegen-
 forgalmat és turisztikát hazánk majdnem
 teljesen nélkülözni kénytelen, mikor pedig
 az ország gyönyörű vidékeiben és természeti
 ritkaságokban oly gazdag! Minő ellenté-
 mondások! El lehet-e képzelni, hogy az a
 külföldi, legyen az akár angol, francia, vagy
 csak német is, elzarándokoljon olyan helyekre,
 melyek még a mi hazai társadalmunk igen
 korlátolt és szerény mértékű igényeit sem
 képesek kielégíteni. Már pedig az ő igényei
 mindezen tekintetben igen nagyok — sokkal
 nagyobbak, mint nálunk a jobb közép osztály
 általában magasaknak tartott igényei. Ha
 őszintén számot vetünk magunkkal, be kell
 vallanunk, hogy Magyarországon általában

semmi sincs a világforgalom igényeinek meg-
 felelőleg berendezve. És ez alól még maga
 Budapest sem tesz kivételt, mely pedig úgy
 vidéke szépségénél, mint gyógyító ásvány-
 vizekben való gazdagságánál fogva alkalmas
 volna arra, hogy az idegenforgalom hasznait
 teljes mértékben élvezze.

Ahol valami történt, ennek kedvező
 és örvendős eredményei mutatkoznak is.
 Nevezetesen a Magas Tatrán történt
 különösen az utolsó tíz év alatt számba-
 vehető tevékenység a turisztikai forgalom
 előfeltételének megteremtésére. Jó szállók
 létesültek, menedékházak és utak épültek,
 vannak képzett vezetők, fuvar- és nyerges-
 állat rendelkezésre áll, stb. És úgy tapasztaljuk,
 hogy a Tatra idegenforgalma az elmúlt
 decenniumban megsokszorozódott. A történt
 befektetések kezdenek gyümölcsözővé válni
 s a külföldön általános vélemény az, hogy
 a Magas Tatrába lehet menni és a Magas
 Tatra nem drága. Nem, mert az a külföldi
 sokkal drágább életmódhoz van szokva és
 sokkal nagyobb fizetőképességgel rendelkezik
 — s ha igényeit kielégítheti, az érte követelt
 árt magának nem tartja. Aminthogy a
 külföldön nagyon jól tudják, hogy az igények
 kielégítése pénzbe kerül s ezt természetes-
 nek tartjuk. Aminthogy az is. Csak az drága,
 ha pénzünkért rossz lakást, romlott ételt
 kapunk és minden komfort nélkülözünk.

Pedig még a Magas Tatra sem közelíti
 meg azt a nivót, amin az idegenforgalom
 ellátása az ebből élő Olaszországban és

Svájcban áll. A Tatrának hegyi vasutja
 nincs. Egy kis fogaskerekű visz a csorbai
 tóig. Ez az egész. Svájcban minden haszon-
 talan kupacra visz már vasut, ahonnét fél-
 annyira szép kilátás sincs, mint Tatránk
 bármely emelkedettebb pontjáról. Avagy el
 tudjátok-e képzelni, hogy például a dobsinai
 jégbarlanghoz nincs vasut? Meredek, sze-
 szélyesen szaggatott sziklacsucokat min-
 denütt találunk; szép kilátást más csucso-
 kat és kékvízű hegyi tavakat mindenikről
 látunk. De a dobsinai jégbarlang egyedül
 álló csodája a természetnek az egész föld-
 tekén, ahová a természetbuvároknak és a
 természet szépséget kedvelőknek ezrével
 kellene seregleniük — és ennek a párat-
 lanul szép pontnak és egyedül álló termé-
 szeti jelenségnek — nincs vasutja!

Az idegenforgalom hiányának ezen
 alapvető okain kívül még két más fontos
 tényező járul hozzá, hogy az idegenforgal-
 mat nélkülöznünk kell.

Ezek elseje, hogy magunk is teljes
 híjjával vagyunk a honismeretnek. Valami
 homályos képzelet él lelkünkben, hogy az
 alsó Duna gyönyörű, a Tatra fenséges,
 Erdély bájos lehet. De társadalmunk tul-
 nyomó többsége valójában egyiket sem
 ismeri. Még azok is, akiknek az utazásra
 telik, sokkal jobban ismerik a »stájer für-
 dőknek« csufolt nyomoruságos fészkeket,
 mint hazánk bármelyik szép vidékét. »Nem
 bírjuk meg azok árait,« — ez az obligat
 válasz. Ez túlnyomó részben nem igaz, mert

Krónika a hétről.

Kossuth Ferenc kedden este nagyfontosságú nyilatkozatot tett azon a lakomán, amelyet a kereskedelemügyi minisztérium tisztikara rendezett tiszteletére királyi kitüntetésé alkalmából. A beszédet, mely bizonyára utjelzője a közel jövő magyar politikájának, fontosságánál fogva egész terjedelmében közöljük: »A királyi kitüntetés — ugymond Kossuth — mely olyan minisztert ér, akit sem becsvágy, sem hatalomvágy, sem nagyravágyás nem vezetett a miniszteri székre. Hanem akit hazája iránti kötelesség-érzete vitt oda és tart ott, ez a bizalom annyit ér, amennyi bizalmat jelent a király részéről, melyet az ország javára értékesíthet a miniszter. Sokáig az volt a felfogás, hogy a függetlenségi párt nem lesz kormányképes soha. Aki ezt állította, nem akarta, hogy a magyar nemzet és a magyar király teljesen megérthessék egymást. A függetlenségi párt a magyar nemzet zöme, így tehát a magyar nemzet zöme lett volna állandóan kizárva a kormányzástól. Ezzel természetellenes helyzet fejlődött ki, olyan, mely a parlamentárismus felfogásával ellenkezik, mert kizárta a pártok változását a kormányon — kormányzati elvek alapján — és a meddő közjogi kérdelmeket örökítette meg. Pedig ennek előidézésére egy percig sem volt valódi ok. A függetlenségi párt egyszersmindkorra negyvennyolcas párt és a jellegét elnevezésében is viseli; az 1848-iki törvények jogfolytonosságát pedig az 1867-iki törvények is elismerték, bár az 1848-iki törvények némely rendelkezéseit szerintünk károsan módosították. Az igazság az, hogy az 1867-iki törvények csakis módosításai az 1848-iki alkotmánynak bizonyos ügyekre vonatkozólag, úgy hogy azt a pártot, amely az 1848-iki alapalkotmány terén áll s ennek nevét viseli, nem volt semmi ok lehetetlennek tartani a kormányzásra. Ellenkezőleg, megvan az a remény, hogy az egész ország egy nagy negyvennyolcas pártta alakuljon át azon veszélyekkel szemben, melyek az országot az idegen nyelvű honpolgárok és a szegényebb sorsuak közt folytatott féktelen izgatás következtében szétdarabolással és nemzetköziséggel fenyegetik. A negyvennyolcas párt megmutatta, hogy tud kormány-

képes lenni még a negyven évig egy és ugyanazon irányban folytatott rendszer által elrontott helyzetben is, hogy úgy maga, mint az ő befolyása alatt a szövetséges pártok megfordították az állam szekerének a rudját, amely a nehéz helyzetben lassan és dőcögve bár, de mégis most már előre és láthatólag előre halad. A negyvennyolcas párt rálepett dicső emlékü édes atyám azon végrendeletének keresztülvitelére, hogy az 1848-as alkotmány nem lévén még kipróbálva, annak kipróbálása kötelesség. E kipróbáláshoz csakis nyugodt, céltudatos, erős, kitartó munka vezethet hogy megtisztuljon a felfelé vezető ut attól a sok romtól és lomtól, amely negyven évig ráhalmozódott. (Éljenzés.) A párt megmutatta, hogy átérzi hivatását, a nemzet nagy zöme pedig bebizonyította, hogy megérti a pártot sime a magyar király elismeri, hogy egy függetlenségi miniszter hűségesen dolgozott. Nagy próbát áll ki az ország, de azt hiszem, hogy a tűzpróba jóra fog vezetni s a magyar haza javára!

Aerenthal Alajos báró, a közös külügyminiszter péntek dél óta Budapesten időzik. A miniszter utazását általában a delegációk egybehívásával, a tisztí fizetések emelésével, sőt a függő katonai kérdések megoldásával hozzák kapcsolatba, több hirdás meg éppen arról beszél, mintha Aerenthal báró mint a király külön megbízottja jött volna Budapestre, hogy a magyar államférfiakkal arról az emlékiratról tanácskozzék, melyet Kossuth adott át a királynak legutóbbi kihallgatása alkalmával. Mindezen híresztelések alaposágát ma még mérlegelni nem lehet; annyi azonban bizonyos, hogy a mostani politikai viszonyok közt a külügyminiszter utazásának nagy fontossággal kell bírnia.

A képviselőház befejezte a házszabálymódosítás tárgyalását. Utolsó nap még elfogadott oly értelmű módosítást, hogy a szigorított házszabályok a katonai kérdésekre és a közös ügyekre nem vonatkoznak. A képviselőház ülészakát ezzel be is rekesztik és a ház most már csak a husvétii szünet után folytatja tanácskozásait.

bizony a stájer fürdők is, mióta jó bolondok módjára odaözönlik a magyar közönség, lényegesen megdrágultak; s amivel tán olcsóbbak, azt megfizetjük a nagyobb utiköltségben. Ha valaki lelkiismeretesen pénztári naplót vezetne nyaralási kiadásairól, nagyon hiszem, hogy arra a meglepő felfedezésre jutna, hogy a »stájer fürdőben« — mindent számba véve, — többet költött, mint a magyar fürdőben. S ha a mérleg végül mégis a magyar fürdőre kedvezőtlenül ütne ki, — hát ennek is magunk vagyunk okai. Mert a stájer fürdőbe elmegyünk — spórolni, ahová tisztességes ruhát nem is viszünk, hogy eleve kizárjuk a mulatozás és költekezés lehetőségét, az étlapon meglepő következetességgel az értékhasárokban keressük az izlésünknek megfelelő táplálékokat, melyekből két, de legfeljebb három adagot engedélyez 5 tagu családjának a takarékos fürdőző. Hat putriban koplalni itthon is olcsón lehet. De hát idehaza ismernek és minthogy bűnös és megvetendő könnyelműséggel — s ez legcsufabb nemzeti hibáink egyike, — mindig nagyobb uraknak mutatuk magunkat, mint azt tehetőségünk engedte volna, kénytelenek vagyunk a fürdőn is tovább nyújtózni a takarónál és hatfogásos ebédeket pezsgővel fűszerezni s a jó ég tudja, minő esztelen költekezésekbe bocsátkozni. Ezért kerül többre a magyar fürdő, nem mert drágább volna.

S végül még egy nagy tényezőt kell nélkülöznünk az idegen forgalom emelését

célzó intézkedésekben. Azt, amit minden tevékenységünkben első helyre kellene helyeznünk s amit mindenütt legjobban nélkülözünk: a nemzeti vonást. Ne tessék ezen nevetni, ez igen komoly dolog. Az az idegen, ha idejön Magyarországra: valami magyart akart látni. Ép úgy, mint mi a külföldön svájci kunyhót, olasz művészetet, német sört, francia szellemességet stb. keressünk, ép úgy keresi a hozzánk vetődő idegen itt azt, ami magyar, vagy amit itt mint eredeti magyar vonást felfedezhetne. És mit lel? Svájci stílusú fogadóban haszontalan életű bécsi lányok angol roastbeefet és bajor sört szolgálnak neki.

Nürnbergben — ezt minden Baedecker három csillaggal jegyzi meg, — specialitás a nürnbergi virslis. Nyomorult piszkos vityillóban, egy gőzölgő meleg takaréktűzhely mellett kell valami bizonytalan töltelékkel megtöltött virslit enni, minek ize prozában meg nem határozható. És ezt a vityillót senki sem mulasztja el felkeresni, az emberek az utban varnak, akár egy fogorvos előszobájában, míg a »virslis« hozzájutnak. Miért? Mert ez nürnbergi specialitás.

Kérdem már most, hogy micsoda specialitással tudunk mi az idegeneknek kedveskedni? Semmivel! Ha van valamink, mint pl. a cigányzene, ezt nem is mulasztja el egy idegen sem meghallgatni — s jó emléket visz magával Eszébe jutott-e valakinek is, hogy pl. a Margit-szigeten magyar

Az önálló bank létesítése érdekében kiküldött parlamenti bizottság csütörtökön tartott ülésében állapította meg azoknak a szakértőknek a névsorát, akiknek szakvéleményét meg fogja hallgatni. E szakértők névsora a következő: Barta Arnold, a Magyar Agrár- és Járulékbank vezérigazgatója, Csernada Milivoj, az Első Horvát Takarékpénztár vezérigazgatója (Zágráb), Chorin Ferenc, a Gyáriparosok Országos Szövetségének elnöke, Corosac F. G. fumei bankháztulajdonos, a M. H. Tengeri gőzhajózási társaság elnöke, gróf Desseffy Aurél, az OMGE. elnöke és a Magyar Földhitelintézet elnöke, Maróti Fürst Bertalan gyáriparos, az OMGE. alelnöke, dr. Halász Sándor, a postatakarékpénztár igazgatója, Jankovics Béla egyetemi m. tanár, Jellinek Henrik, a Magyar Kereskedelmi Csarnok elnöke, Kornfeld Zsigmond, a budapesti áru- és értéktőzsde elnöke, a Hitelbank elnök-igazgatója, Kresics Vladimir, a H.-Szlavon országos Jelzálogbank vezérigazgatója (Zágráb), Lánzy Leó, a Budapesti kereskedelmi és iparkamara elnöke, a Kereskedelmi Bank elnök-vezérigazgatója, Lányi Mór orsz. képviselő, a Szabadkai Közgazdasági Bank vezérigazgatója, Mezey Gyula, a Nyitrai Gazdasági Egyesület ügyvezető-elnöke, dr. Mandella Gyula jogakadémiai tanár (Pozsony), Pallavicini Ede örgróf, a M. Ált. Hitelbank, az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatósági tagja és az OMGE. alelnöke, Szabó Kálmán orsz. képviselő, a debreceni kereskedelmi és iparkamara elnöke, Tauszig B. Hugó, a Marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara elnöke, Walder Gyula, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár igazgatója. A szakértők meghallgatását május hó első felében kezdi meg a bizottság, mely külföldi szakértők meghívását nem tartják szükségesnek.

A közig. bizottság ülése.

Somogyvármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 8-án tartotta Kapotsfy Jenő főispán elnöklete alatt havi rendes ülését.

A főispán az ülés megnyitása után bejelentette, hogy Inkey Pál báró közigazda-

halászcárdát állítson s a bográcsban tölt halászlét nemzeti viseletű pincérlányokkal szolgáltatassa fel? Pedig, — amennyire a »globe trotterek« pszihológiáját ismerem, — határozottan merem állítani, hogy ezt még sokkal inkább felkeresnek, mint a nürnbergi virslit. De angol roastbeeffel, bécsi pincérlányokkal és spanyol bikaviadalokkal magyar idegen forgalmat csinálni nem lehet. Mert akinek annyi pénze van, hogy egy bikaviadal megtekintéséért utiköltségekbe verje magát, az már elmegy magába Spanyolországba s megnéz egy igazi korridát s nem reflektál valami budapesti sveicereira.

Ha a külföld érdeklődését magunk számára megszerezni óhajtjuk, ezt csak nemzeti tulajdonságaink és sajátosságaink kifejtésével érhetjük el, nem pedig a rosszul ismert és félreismert külföldi viszonyok majmolásával.

Honismeretre van szükségünk mindezek előtt, hogy magunk tudjuk és ismerjük a természet, vagy emberi elme és szorgalom azon alkotásait, melyek méltóak a külföldiek idecsábítására, azután meg kell teremtenünk az idegenek magasabb igényeit kielégítő összes befektetéseket s ekkor ügyes és tisztességes reklámozás mellett az aranyforásokat megnyitó idegenforgalom magától meg fog indulni.

Vándorlegény.

sági előadó eme tisztségéről leköszönvén, a földmivelségi miniszter a lemondást elfogadta s helyére Somssich Béla gróf babócsai lakos földbirtokost nevezte ki. Indítványozta a főispán, hogy Inkey Pál bárónak kifejtett buzgó működését a bizottság jegyzőkönyvileg örökítse meg. Ez indítvány egyhangulag elfogadtatott.

Az alispáni jelentés szerint a vármegye ügymenete az elmúlt hónapban zavartalanul folyt le; úgy az árvaszéknél sem fordultak elő nehézségek vagy akadályok.

A pénzügyigazgató jelentése szerint a lefolyt március hónapban a vármegye területén levő nyolc adópénztárból összesen 70.050 korona egyenes állami adó folyt be, vagyis 27.730 koronával kevesebb, mint a múlt év eme hónapjában.

A vármegye közegészségügyi állapota a február havihoz képest javulást mutat. Leggyakoribbak mégis a légzőszervek hurutos és lobos bántalmi voltak, továbbá az influenza enyhe lefolyással és a malária a Drávamentén.

Az állategészségügy kielégítő volt. A haszonállatok tavaszi vizsgálata zavartalanul befejeztetett.

A kir. ügyész felügyelete alatt levő fogház lakóinak száma az elmúlt hónapban összesen 131 volt.

A kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a vármegyebeli 63 tanitóját részesítette 200 koronás személyi pótlékban.

Az iskolamulasztók megbüntetése tárgyában szintén intézkedett a bizottság s egyuttal felhívja az illetékes hatóságok és községi elöljáróságok figyelmét ama vármegyei szabályrendeletre, mely a 15 éven aluli gyermekeknek a nyilvános mulatóhelyektől való távollátását rendeli el és az e szabályrendelet ellen vétőknek szigorú megbüntetését rendeli el.

H I R E K.

— **Április tizenegy.** A negyvennyolcadiki törvények szentesítése emlékére alkotott hivatalos ünnepet városunkban is megtartották — a hatóságok. A közönség nálunk is, mint mindenütt, távol tartotta magát az ünnepi istentiszteletektől, melyeken csak a közhivatalok voltak képviselve.

— **A gyermeknap.** Lapunk múlt számában közöltük a kaposvári uri közönség ama nőtagjainak névsorát, akik lelkes ügyszere-
tetből közreműködtek a gyermeknap sikerén. A közreműködő hölgyek névsorából özv. Csonka Gyuláné, Csonka Sári, Csonka Ella és Eckenberger Margit neve sajnos, tévedésből kimaradt, amit ezennel pótolunk.

Magának a gyermeknapnak jövedelme 797 korona 50 fillér volt, mely összeg a következő adományokból gyűlt össze: Kapotsfy Jenő főispán 10 kor., Tatar Guszt vné vendéglősné 30 kor., Szilágyi Dezső szingazgató, dr. Rusa Ernő 10—10 kor., Asztaltársaság Korona 50 kor., gróf Hoyos Miksa

földbirtokos, Kemény Albertné magánzó 20—20 kor., dr. Zimmert József plebános, Hónig János főbérő 10—10 kor., Stampfer és Popper szabócég 4 kor., Hónig és Weinberger kereskedők 5 kor., Fekete Lajos, Grünwald Lipót, Varga Miksa kereskedők 10—10 kor., Morgos József szabó 1 kor., Schilhan József kertész 2 kor., Rosenberg Béla, Kertész Béla kereskedők, Sprenger Lajos óras 1—1 kor., Radó Pál, Hónig József kereskedők 2—2 kor., Szenes Emil üvegkereskedő, Spitzer Samu kereskedő 4—4 kor., Spiegel David üvegkereskedő 2 kor., Polák József kereskedő 6 kor., Fő-utca külső részén kereskedők 12 kor. 70 fill., Goitein Mór ékszerész 2 kor., Hamerli utóda keztyűs 5 kor., Kalapszövetkezet, kalaposok 6 kor., Hirsch Zsigmondné, kereskedő 1 korona, Somogyi József szabó, Mautner József vendéglős, Erdős János borbély, Lázár Dezső szabó 2—2 kor., Székely Armin szabó 4 kor., Kopátsy Sándor műkertész, Neumann Elek kereskedő 2—2 kor., T. B. kereskedő 1 kor., Wurm Vilmos, Kohn Izidorné kereskedők 2—2 kor., Vésey Sándor kereskedő 10 kor., Frank Béla kereskedő 1 kor., Steiner Mihály magánzó 20 fill., Neumann Miksa kereskedő 2 kor., Simon Károly kereskedő 3 kor., Szlovák Ignác gőzfürdő 2 kor., Schlesinger A. és J. fakereskedő 3 kor., Földes Mór kereskedő 1 kor., Dubiencic Ottó gyógyszer 4 kor., Frank Géza kereskedő 1 kor., Königsberger Samu szabó, Fonai Vilmos. Rácz József kereskedők 2—2 kor., Soor Géza kereskedő 1 kor., Szőke Jenő kereskedő 1 kor. 20 fill., Polgári fiúiskola 15 kor. 30 fill., Központi elemi iskola 33 kor. 24 fill., Petőfi-utcai iskola 6 kor., Sétátér-utcai iskola 5 kor. 10 fill., Fő-utcai iskola 5 kor. 30 fill., Izraelita iskola 17 kor. 86 fill., Perselyszedésből és gimnáziumtól 367 kor. 67 fill., Bélyeges lapokból 32 kor.

— **Uj főispán.** Nehrebeczky György nagybereznai országgyűlési képviselőt a király Pancsova és Versecz városok főispánjává nevezte ki. Az eddigi főispán Zákó Milán érdemei elismeréséül a Lipóterend lovagkeresztjét kapta.

— **Közyülés.** A Kaposvári Szabad Lyceum-e hó 15-én szerdán délután 5 órakor tartja a városháza dísztermében évi rendes közgyűlését

— **Somogyvármegye monografiája.** A vármegyei monografia-bizottság legutóbbi üléséből kifolyólag Kacs Kovits Lajos alispán megkereste Marcza Li Henrik és Angyal David dr. egyetemi tanárokat, a történetirókat, hogy hajlandók volnának-e Somogyvármegye monografiáját megírni, vagy kit ajánlanának emü elkészítésére. A történetirók válasza után a monografia ügye a törvényhatósági közgyűlés elé fog kerülni.

— **Zeneconzervatorium.** Somogyi Mór fővárosi zenetanár az ország jelentősebb városában budapesti konzervatoriumának mintájára fiók intézetek felállítását tervezi. Megbízottja Forgách Béla gróf evégből az előkészítés munkálatainak teljesítése végett városunkban időzik. A zeneconzervatorium létesüléséhez száz növendékre volna szükség; tanév szeptember 1-én venné kezdetét; a tandíj a 10 hónapig tartó tanévre a három alsó osztályban havi 10 korona és a felsőbb osztályokban havi 14 korona. A növendékek a gyakorlati zeneoktatáson kívül havi 2 korona külön díj mellett elméleti zeneoktatásban is részesülnének.

— **Ülések a vármegyén.** Somogyvármegye központi választmánya f. évi április hó 15-én d. e. 11^{1/2} órakor Kaposvárott a vármegye székházában lévő hivatalos helyiségben ülést tart. Tárgyak: 1. A névjegyzékek kiigazítására megalakított bizottságokban történt választások bejelentése 2. Az országgyűlési képviselőválasztók 1909. évre kiigazított ideiglenes névjegyzékének egybeállítása. Esetleg még beérkező ügyek.

Az állandó választmány a folyó évi május hó 4-én kezdődő rendes közgyűlés tárgyainak előkészítésére folyó évi április hó 14-ének délelőtti 9 órája a vármegye székházának nagytermében fog ülésezni. Ezen az ülésen az állandó választmány január 16-án tartott ülésének határozatából kifolyólag azon két indítvány is tárgyalatni fog, melyek 1. az állandó választmány üléseinek egyszer s mindenkorra előre meghatározott napokon tartása; 2. az állandó választmány ülésén tárgyalás alá kerülő ügyek tárgysorozatának a meghívóban leendő közlésére vonatkozólag tételtek.

— **A keszthelyi kiállítás.** A balatonvidéki vasut megnyitása alkalmából Keszthelyen 1909-ben kiállítást terveznek. A mozgalom vezetői széleskörű agitációt indítottak a siker érdekében és a Somogyvármegye törvényhatósági bizottságához is kérvényt intézett a kiállítás anyagi támogatása végett. A kérvény elmondja, hogy: az ország 63 vármegyei közül 11 vármegye a Balatont vasuton ma már legnagyobb részét 3—4 óra alatt megközelítheti. A kiállítás tehát nem éppen keszthelyi, hanem dunántuli, sőt tekintve, hogy a Balaton az egész nemzeté, magasabb nemzeti érdekeket kíván szolgálni. A kiállítás felé természetesen legelső sorban a Dunántul vármegyéinek közönsége, iparos- és kereskedő osztálya tekint érdeklődéssel, első sorban a Dunántul vármegyéinek érdeke, hogy a közelben: a Balaton mellett nagy fürdőélet, turisztika fejlesztéséhez oly eszközöket keressünk, amelyek áldásának sugarai leghamarabb a Dunántul vármegyéit érik.

— **A cigányok ellen.** Kacs Kovics Lajos Somogyvármegye alispánja körrendeletet intézett az összes járási főszolgabírókhoz, melyben a kóborcigányok ellen a legerélyesebb intézkedések foganatosítását kívánja. Most a tavaszi munka idején ugyanis a falusi földmives nép mind a mezőn dolgozik s csak a gyermekek, betegek és öregek maradnak otthon, tehát a veszedelmes vándorcigányokat, akik a legtöbb betörést és rablást követik el, sehol megűrni nem szabad, hanem az ily kóborcigányok szigoruan megbüntetőndők s büntetésük kiállása után illetőségi helyükre toloncolandók. Ez üdvös és erélyes hangú körrendelet kibocsátásáért a legnagyobb elismerés illeti meg az alispánt.

— **Hymen.** Inkey Pál báró nagybirtokos eljegyezte Sztankovánszky János cs. és kir. kamarás és neje, született jobbházi Döry Tekla leányát, Ágnest.

— **Üzletzárás utáni táviratok kézbesítése.** Az üzlethelységek bezárása után egyes cégek részére érkező táviratok kézbesítését a kereskedelmi miniszter 100.901/907. számú rendeletével ekként szabályozta: A kereskedő cégek, iparvállalatok stb. részére az üzletük helyiségébe címzett táviratokat, amennyiben az üzlet már zárva van, az esetleg ottlevő alkalmazottnak vagy a házmesternek kell kézbesíteni, illetve ha levélszekrénye van, abba kell elhelyezni, de egyuttal az üzlethelység ajtójára a kézbesítés

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert.

Minden külföldit fölül-múl hazánk természetes szénsavas-vizek királya:

égést rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használatával valódi áldás gyomor-

a mohai **ÁGNES** -Forrás.

Milleniumi nagy éremmel kitüntetve. Kitűnő asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomor-bajosoknak.

Kedvelt borvíz! Olcsóbb a szódavíznél! Mindenütt kapható!
Főraktár: Honig & Veinberger uraknál Kaposvár.

jelentő értesítést kell ragasztani. Ha azonban nincsen aki átvegye a táviratot és a címzettnek nincsen levelezéskrénye sem, értesítőt kell hátrahagyni (ragasztani) s a kézbesítést másnap újból megkísérni.

— **Kaposvár gyarapodása.** A Magyar Földrajzi Társaság multnap üléseben dr. Sziklay János érdekes felolvasást tartott a magyar vidéki városok fejlődéséről a millenium óta. Vázolta azt a haladást, amely az ezredéves ünnep alkalmából kulturális és gazdasági téren megindult eleven mozgalom hatása alatt keletkezett. A közvélemény hovatovább jobban fölismeri a vidéki városok, mint szükséges gócpontok fontosságát, de ennek erősebb tudatára ébredtek városaink is. Noha a városok általában nagyobb népességi gyarapodást mutatnak az országos átlagnál, nálunk olyan városba-özönlés, Budapestet kivéve, mégsem tapasztalható, mint például Németországban. A szaporodás megítélésénél nem szabad csupán a percentuális arányt tekinteni, hanem a lélekszámnak számbeli gyarapodását is. Például leg-erősebb arányban szaporodtak Kaposvár és Szombathely, de míg Budapest 164 százalékos szaporodása 30 év alatt 364.000 embert jelent, Kaposvár 161 százalékos aránya nem többet, mint 11000-et. Lélekszám szerint legjobban szaporodott Szeged, általában az alföldi városok, továbbá Fiume, Pozsony, Kassa és Szombathely. Részletesen kimutatta, mennyire örvendetesen haladtak a magyar városok, nemcsak egyetemes kultúra, hanem a gazdasági kultúra terén is. Végül részletesen foglalkozott 110 város haladásával az utóbbi tíz esztendő alatt.

— **A Budapest jubileumi albuma.** Nagyobb és kellemesebb meglepetést talán soha sem szerzett egy lap előfizetőinek mint a Budapest, midőn pár hónappal ezelőtt megküldte nekik ingyen a 30 éves fennállása alkalmából szerkesztett albumot. Ezrével jöttek a szerkesztőséghez az elismerő és köszönő levelek, méltatva az album rendkívül bő- és érdekes tartalmát, valamint annak diszes kiállítását. Husz iven, számos képen és szövegben mondja el az album a lap 30 éves történetét, irtak bele politikai, társadalmi és irodalmi életünk legkiválóbb alakjai, a Budapest volt és jelenlegi munkatársai, azonkívül a számos kép és műmelléklet olyan értékessé teszi a könyvet, hogy az méltán foglal helyet bármely művelt ember asztalán. Az albumot míg a készlet tart — most is ingyen küldi a kiadóhivatal mindazon újonnan belépő előfizetőknek, akik legalább 1/4 évi összeget vagyis 6 koronát egyszerre beküldenek és a postaköltségre 80 fillért utalványoznak. A Budapest-ből kívánatra mutatványszámokat készséggel küldi a kiadóhivatal Budapest, IV, Sarkantyus-utca 3.

— **Legnagyobb, legváltozatosabb, legelterjedtebb.** Ez a három jelző — könnyű kitalálni — a Pesti Hírlapra vonatkozik, mely legnagyobb terjedelemben, legváltozatosabb tartalommal jelenik meg s épen azért a legelterjedtebb napilap. Politikája radikális magyar nemzeti politika s elvei hirdetésében kormánytól és partoktól teljesen független. De hiszen három évtized óta tudja már ezt a nagymagyar olvasóközönség s épen azért elég lesz csak annak jelzésére szorítkozunk, hogy az új évtizedben két nagyon érdekfeszítő regény fog a Pesti Hírlapban megjelenni; sport- és sakk-rovata lehetőleg még bővebb lesz, távirati tudósításokkal egymásután három nagy nemzetközi sakk-versenyről; az Esti levelek, Szerkesztői üzenetek, Kis komédiák és Vegyesek rovata régi kedvence az olvasóközönségnek és fő vonzóereje a lapnak. Aki egész éven át előfizetője a

lapnak, ha csak negyedévenként vagy havonként fizet is elő számot tarthat a Pesti Hírlap nagy képes naptára (karácsonyi ajándékul) és kedvezményes áron rendelheti meg a Divat-Szalonn című kitűnő divatlapot. A Pesti Hírlap előfizetési ára negyedévre 7 korona, 2 hóra 4 korona 80 fillér, egy hóra 2 korona 40 fillér. A Divat-Szalonnal együtt negyedévre 9 korona. A kiadóhivatal címe: Budapest, V., Váci-körút 78.

Közgazdaság.

A magyar nép ipari foglalkozása.

Az önálló vámtérület hasznáról, amióta ez belépett az ország eszmeáramlatainak sorába, azóta pro és kontra anynyit irtak és beszéltek, hogy azóta vagy kimerítették a tárgyat számtalanszor, vagy — minthogy az önálló vámtérületről, mint olyanról, mely hasznathajtósága révén lett volna ismeretes, még beszélni sem lehet — éppenséggel keveset vitakoztak. Mint hipotetikus természetű dologról szabad tér van engedve úgy azoknak, kik mellette, vagy azoknak, kik ellene foglalnak állást.

Bizonyos, hogy a kiegyezés óta gazdasági életünk kifejlődött. Összehasonlíthatatlanul több most a befektetett készpénz az ezt kezelő intézetekben mint 15—20 év előtt. Igaz és el nem vitázhatlan tény az is, hogy iparunk mely akkorában még meg sem született, manapság ha férfi korát nem is éli, de bizonyos, hogy valamenynyire már felcseperedett. Nem a maga istenadta erejéből nevelkedett, gyamolító jobb keze, az állam ringatta a hőlesőjét.

De hát éppen azért, mert nem úgy növekedett fel, mint a természet gyermekei, mert nem úgy élt, mint az, akit a szülők nevelnek, azért nem is kapott olyan eleven, egészséges színt, olyan életrevalóságot, mint a milyen közönséges és mindennapos azoknál, kik nem hagyják mások által felneveltetni a gyermekeiket.

Az állami szubvenció csak arra volt jó, hogy azok, kiknek nevelésére volt bizva a csemete, csak a maguk jól felfogott érdekét tartották szem előtt és a nevelési díjat zsebre rakva, mitsem törődtek a gyermek jövőjéről.

Körülbelül így van a mi iparunkkal is. Az állam, ki azon dolgozott, hogy egy jó nevelésű iparnak adjon életet, az állam csak a külföldi gyárosoknak vagy vállalkozóknak, kiket ide behívott — ezeknek a zsebeit tömte a gyermek, az ipar pedig pangott, tengődött és tengődik most is.

Anynyi tény, hogy idegen befolyás sokat nem lendülhet a ország sorsán. Ennek hasznát láthatják egyesek, de a nagy érdek, az ipar érdeke teljesen eltörpül teljesen mellőztetik.

Mert hogy Magyarországnak igazi iparra van szüksége olyanra, a mely éltető forrása lehet a nemzeti életnek az ma már kétségtelen.

Nem egyedüli gazdasági, hanem első-rangu szociális kérdése az országnak az ipar fejlesztés. Ipar kell, olyan, a mely a népnek munkát ad, hogy el ne zülljön.

Mint agrikultur nép, a magyarnak az év csak egy bizonyos szakán van teendője. Máskor, ha a föld megművelése befejeződött, nem úgy mint külföldön, hogy elmegy a paraszt ember a gyárba, mely nem hiányzik egyetlen községből sem, hanem beül a korc-mába a nép gyermeke és a földnek hasznát lassan, de következetesen elissza. Ezt sem népkönyvtárak, sem templomok segítségével megátolni nem lehet. A munka az, melynek legnagyobb a morálfejlesztő ereje. Még olyan fogalmat sem nyer a paraszt ember, ez a fontos nemzetalkotó elem, a melyből indítékot kaphatna a korhelyélet folytatására.

Ez a fontos és emenins érdek főrugója annak a törekvésnek, hogy legyen önálló vámtérület, mely megalkotja a magyar ipart.

167 szám.

1908. vht.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a kaposvári kir. járás-bíróságnak 1908. V. II. 27/3. számú végzése folytán dr. Rusa Ernő ügyvéd által képviselt **özv. Gál Mártonné** javára **Márton József** ellen 400 kor. s jár. erejéig toganatosított kielégítési végrehajtás útján le-, illetve felüfoglalt és 1260 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 3 tinó, 2 ló, 2 csikó és egyéb ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kaposvári kir. járásbíróság 1908. évi V. II. 27/4. számú végzése folytán 400 korona tőkekövetelés, ennek 1906. január hó 1. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen bíróság már megállapított, valamint a még felmerülő költségek erejéig. **Batékös** ségben alperes lakásán leendő megtartására **1908. április 15 ik napjának délutáni 2 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felüfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102 § értelmében ezek javára is elrendeltekik.

Kelt Kaposvár, 1908. március 29.

RACZ ISTVÁN,
kir. bir. végrehajtó.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Rusa Ernő.

A legjobb

legelterjedtebb

legolvasottabb

budapesti napilap

„AZ UJSÁG”

Terjedelme naponként 28—32 oldal.

Ünnepnap 60—100 oldal.

Hetenkint Asszony és Gyermekek melléklet.

Előfizetési ára:

Egész évre	28 kor.
Fél évre	14 „
Negyedévre	7 „
Egy hónapra	2 „ 40 fillér.

Megrendelő cím:

„AZ UJSÁG” kiadóhivatala

Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.

MANHOLD KÁLMÁN

KULA.

Bácsmegyének a Telecska magaslatán fekvő Rác György-féle Jolánföldi szőlőjtvány és kertészeti bérletén tavaszi szállításra kapható:

1. Szokványminőségű, minden alanyon fajtisztán, sima és gyökeres zöldjtvány.

2. Amerikai és európai sima és gyökeres vessző, amelyeknek fajtisztaságukért kezeskedem; kívánatra névjegyzéket küldök.

3. Alma-, körte-, barack- és kajszinfák 1, 2, 3 éves jtványok a legkiválóbb fajokban.

4. Gleditsia élősövény, valamint az élősövények királya: *Maklura Aurentiaca* élősövény, amelynek gyökerei nem sarjadzanak, tövisei igen sűrűk, semmiféle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellenáll. Mélyen leszállított árban.

Szives megkeresést kér

Manhold Kálmán
nagybérlet.

Tévedés,

ha valaki azt mondja, hogy jobb kávét — vagy pedig olcsóbban tud kávét szállítani, mint

Fratelli Deisinger

fiumei cég
BUDAPESTEN
a királyi bérpalotában.

Cimbalmot
ne vegyen, míg
Reményi Mihály

a magy. kir. zeneakadémia házi hangszerkészítőjétől árjegyzéket nem hozatott Budapestről, Király-u. 57.

Minden hangszerről árjegyzék külön kérendő.

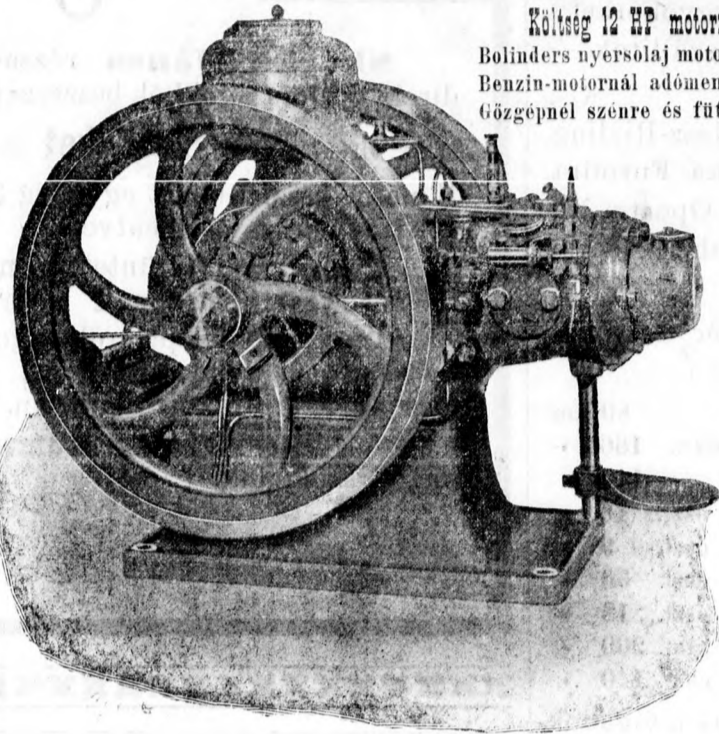

Eredeti svéd gyártmányu Bolinders nyersolaj-motorok és lokomobilok.

Legelőőbb üzem már kis motoroknál is.

Költség 12 HP motornál évi 3000 munkárára:

Bolinders nyersolaj motornál nyersolajra ca 1260 K
Benzin-motornál adómentes benzinre ca . . . 2500 K
Gőzgépnél szénre és fűtőre ca . . . . . 3000 K

Tehát a Bolinders motor ára teljesen kifizetődik az elért megtakarításban.

Ca 4 és fél év alatt benzin-motornál szemben, ca 3 és fél év alatt gőzgéppel szemben.

Pénzügyőri ellenőrzés nincsen. — Kezeléshez nem kell gépész. — Könnyen kicserélhető alk. részek. — Gyors üzembe helyezés. — Robbanás nyersolajnál kizárva. — Csekély hűtőviz fogyasztás. — Önműködő központi kenés. — Legjobb hajtóerő bármely üzemhez. — Nyersolaj lokomobilokot eséplőgékkel is.

Referenciakkal, szakszerű felvilágosításokkal, ismertető prospektusokkal s ajánlatokkal díjmentesen szolgálunk

SCHVARCZ JÓZSEF ÉS TÁRSA

gépraktár és műszaki iroda, motor osztály

BUDAPEST, Váci-körút 26. sz.

Távíratcím: USZÓ, Budapest.

Nyomdai munkákat

jutányos áron készít

Hagelman Károly

könyvnyomdája

Kaposvár.

MORGOS JÓZSEF

polgári, papi és egyenruha-szabó, Somogyvármegye szállítója
Kaposvár, Fő-utca 8. (A vármegyeház mellett.)

Alapított 1880.

Alapított 1880.

Saját műhelyemben legfinomabb honi és külföldi szövetekből mérték után készített

nyári, őszi, téli és tavaszi öltözeteket, papi öltözeteket, egyenruhákat, felöltőket, alkalmi ruhákat

és minden e szakmába vágó ruhákat ajánlok a nagyérdemű közönség figyelmébe. — Huszonhét év óta fennálló üzletem jó hírneve kezeskedik a szolid kiszolgálásról, melyet ezután is kiérdemelni lesz főtörekvésem.

Szives támogatásukat továbbra is kérve

kiváló tisztelettel

MORGOS JÓZSEF

polgári, papi és egyenruha-szabó
Kaposvár, Fő-utca 8.

